

Maltese Literature Group Inc. Grupp Letteratura Maltija Ink.

Incorporation No. A8686H

Kull korrispondenza għandha tintbagħat lis-Segretarju f'dan l-indirizz:
MLG, 477 Royal Parade, Parkville, Victoria 3052

FOLJU T'AHBARIJJIET
Numru 213 :: FRAR 2014

Editor: Paul Vella
paul.vella44@gmail.com

IL-LAQGĦA TAL-MEMBRI LI TMISS

Il-laqgħa li tmiss, bħas-soltu, se tkun l-aħħar Ġimgħa tax-xahar, jiġifieri nhar il-Ġimgħa, **28 ta' Frar, 2014**, fiċ-Ċentru Malti ta' Parkville, fis-7.30 pm. Il-membri kollha mistiedna li jġibu xi xogħol biex jinqara f'din il-lejla. Jekk jogħġbokom ippruvaw li tkunu hemm fil-ħin. Nixtiequ naraw aktar membri jattendu għal dawn il-laqgħat, għalhekk ħajru lill-membri tal-familja u lil ħbiebkom biex jiġu u jsiru membri tal-Grupp tagħna.

NISTIDNUK GĦALL-BARBECUE

Qed nippjanaw li l-*barbecue* se jinżamm fit-tieni Hadd ta' Marzu, jiġifieri l-Hadd, 9 ta' Marzu. Bħas-soltu niltaqgħu għand Frank u Draga Bonett, fuq il-propjeta' tagħhom, **125 Blackwells Lane, Bulla**. Bħalma jagħmlu kull sena, Frank u Draga jkunu tant gentili li jilqgħuna għandhom biex inqattgħu nofstanhar flimkien. Nispera li l-membri kollha jiġu biex ikollna numru sabiħ. Niltaqgħu għal xi l-11.30 am. Ikollna *barbecue* fejn il-Grupp jieħu ħsieb ta' kollox: laħam, salads, inbid, xorb minerali, te u kafe', eċċ. Ejjew u ħudu pjaċir. Naturalment, ġibu magħkom platti, tazzi, eċċ u xi qari. Hu importanti li dawk li fi ħsiebhom jiġu, iċemplu lil **Salvina Vella** fuq **9460-4404** jew **Mobile 0409 961 928**. Dawk li jużaw l-*internet* ikunu jistgħu jibagħtu *email* lil Salvina Vella fuq paul.vella44@gmail.com biex ikunu jistgħu jsiru l-preparamenti għall-ikel. Għal dawk li forsi din se tkun l-ewwel darba li jiġu għand Frank u Draga, qiegħed nipproduċi mappa biex forsi tkun ta' għaj-nuna għalikom biex issibu l-post aktar malajr. Nixtieq nieħu din l-opportunita' biex għal darb'ohra nirringrazzja lil Frank u lil Draga li ta' kull sena jilqgħuna għandhom. Napprezzaw ħafna.

BIZA' U KURAGĠ (fil-qosor)

Rumanz ta' Karmenu Mallia, BDL, 2013, 382pp.

Il-gwerra tal-1939.

Il-ballerina Célestine Bijou tħobb lil Fredu Flores, mill-Birgu.

Imma meta dan kien mar jistudja l-pittura Ruma, hadhielu t-Tabib Michel Bru u żżewwiġha.

Célestine mietet f'incident. Issa t-Tabib beda jrabbi 'l Miriam, bint ħuh.

Hilda, oħt Fredu Flores, kienet artista, poeta u membru tal-Għaqda Drammatika tal-Każin San Lawrenz tal-Birgu.

Id-deżolazzjoni tal-Birgu vojta.

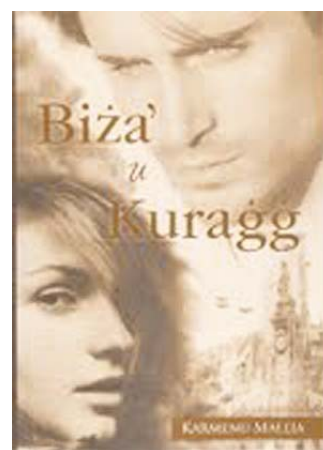
Miriam u Hilda ltaqgħu flimkien Hal Qormi, meta l-familja marru rifuġjati hemm. Fredu jżżewweġ lil Miriam. Dun Belin, Kanonku tal-Birgu, kien ta' għaj-nuna għal ħafna nies, mhux l-inqas għall-Kappillan ta' Hal Qormi fil-kas tal-'miraklu ta' San Ġorġ'.

Hilda żżewweġet lit-Tabib Bru, imma dan mietet f'incident wara l-bombi li waqgħu Hal Qormi. Hilda armla. Thajjar għaliha l-Avukat Ċiċċibeqqi, imma hi ma riditux. Sabuh mejjet f'bir.

Hilda tidħol soru mas-Sorijiet ta' San Benedittu tal-Birgu u addottat l-isem: Suor Ermenegalda. Imma Ċiċċibeqqi baqa' jiġri warajha, ukoll fil-Kunvent. Kif?

Wasal il-Konvoj ta' Santa Marija. Ferħ kbir fil-Port il-kbir. Tama ta' umanità ġdida.

Kien żmien ta' biza' imma kien ukoll żmien fejn il-Maltin urew kuraġġ kbir.

FRAMMENTI MINN MOĦĦI

Ktieb b'Ġabra ta' Poeżiji ta' Andrew Sciberras

F'din il-ġabra wkoll, bil-maturità tipika tiegħu fl-għażla tematika u fit-thaddim tal-kelma mirquma, għad li għal għanijiet differenti, Andrew Sciberras iżur mill-ġdid l-oqsma tipiċi tal-ispazzjoni konsistenti tiegħu, li hi mifruxa fuq għadd imdaqas ta' snin. Bħal fix-xogħlijiet tiegħu ta' qabel huwa jissokta jimraħ, b'konvinzjoni u b'qawwa passjonali, fl-ispazji fejn hu, poeta sensitiv u fl-istess ħin ribelli u argu-

mentattiv, ilu li sab il-karatteristika tipika tiegħu. Huwa jagħraf lillu nnif-su bħala l-poeta ta' nies li qegħdin ibatu aktar mill-oħrajn, il-poeta li jipprezenta d-dulur u l-inkomprensjoni, il-kuluri sbieħ tal-ħajja ħielsa u l-għeluq li jinsabu fih il-protagonisti mġarrba tiegħu, il-vittmi ta' kundizzjoni naturali, kulturali u sikwit soċjali. Andrew Sciberras hawnhekk ukoll qieghed jikteb b'serjeta' mnikkta, b'determinazzjoni tipika ta' poeti barranin li biddlu l-kelma mirquma f'arma ta' taqbid tal-ħsieb, f'għodda li għandha tqajjem kuxjenza, iċċaqlaq lin-nies bierda, u twassal għar-riformi fil-livell politiku. Il-ġabra jisimha 'Frammenti minn moħħi', titlu li jissuggerixxi firda jew qasma bejn poezija u oħra. Għall-kuntrarju, din hi damma tassew magħquda, fejn kull poezija hi bħallikieku l-għeluq tal-poezija ta' qabilha u l-ħabbara tal-poezija li jmiss. Il-poeta qieghed jagħmel stqarrija essenzjali waħda, u l-ġabra fil-qofol tagħha, skont tema daqskemm skont stil, hi poema twila waħda. Il-kunċett hu wieħed, imqassam f'għadd ta' mumentu jew fażijiet. Il-messaġġ hu wieħed, u l-frammenti jistgħu jingabru mill-ġdid flimkien. Taħt id-dehra ta' poeziji differenti u ħielsa minn xulxin, taħt l-aspett ta' fdalijiet, frammenti, bċejeċ ta' sura varja, hemm fil-fatt poeta konsistenti, impenjat li jaf minn fejn telaq u fejn jinsab miexi. Anki l-metafora tal-vjaġġ, li sserrep minn waqt għal ieħor bħala espressjoni jew implikazzjoni, hi minnha nnifisha turiya tal-unità fil-ħsieb u fil-forma ta' dan ix-xogħol, turiya tal-koerenza intellettuali tal-poeta li jara fil-kitba mhux biss espressjoni ta' realtà iżda wkoll rikostruzzjoni pożittiva tagħha. (Parti mid-Daħla tal-ktieb mill-Pofessur Oliver Friggieri)

Min jixtieq jirċievi kopja elettronika PDF tal-ktieb għandu jibgħat email dirett lill-awtur, Andrew Sciberras, fuq artist@melita.com

KITTIEBA ŻGĦAŻAĠĦ

L-Għaqda tal-Malti – Università qed tfittex kittieba żgħażaġħ għal proġett li jfakkar lil wieħed mill-fundaturi, Rużar Briffa. Matul il-proġett Metamorfosi, il-partecipanti magħzula se jaħdmu ma' artisti stabili f'sessjonijiet li fihom jiffamiljarizzaw ruħhom ma' Briffa.

Il-proġett hu miftuħ għal żgħażaġħ bejn 18 u 25 sena, li jridu jissottomettu l-applikazzjoni sal-14 ta' Frar. Flimkien mal-applikazzjoni jridu jinkludu ittra ta' motivazzjoni, CV, kitba kreattiva, u kopja tal-karta tal-identità. Għal aktar tagħrif ikkuntattjaw lill-Għaqda fuq għaqdataalmalti@gmail.com

Il-ħolqa għall-attività fuq Facebook, tinsab hawn: www.facebook.com/events/579827375443384.

Department of
Premier and Cabinet

OFFICE OF
MULTICULTURAL
AFFAIRS AND
CITIZENSHIP

*Proudly supported by the
Office of Multicultural Affairs
and Citizenship*

BANK OF VALLETTA p.l.c.

Uffiċċju Rappreżentattiv:

16 Watt Street, Sunshine 3020

Telephone: 9311-3222

META JHAMMAR IL-PEPRIN — *Rumanz ta' Lina Brockdorff*

Ftit jiem ilu hareġ it-tmien ktieb ta' Lina Brockdorff li huwa rumanz bl-isem ta' "Meta Jhammar il-Peprin", fis-sensjela Klabb Kotba Maltin, bi studju kritiku ta' Patrick Sammut.

Meta konna tfal aktarx li konna nitgħallmu dik il-poeżija "In Flanders fields the poppies blow ..." ta' John McCrae (1915), fejn il-peprin nassoċjawh mad-demmi li nxtered fl-Ewwel Gwerra Dinjija. F'dan ir-rumanz ma nsibux gwerer u tixrid ta' demmi, imma mill-bidu sat-tmien hemm taqtigħa qalila fejn il-protagonista tissielet kontra avventuri li d-destin jifgħha fihom. Minkejja l-fatt li Alexia tipprova tftitex haġja kwieta u ta' mħabba, aktar issib ruhha f'inkwiet u problemi.

Jirnexxilha fl-aħħar issib dak li tixtieq?

Kotba li hargu qabel ta' Lina Brockdorff: "Sireni u Serenati" - rakkont ta' tfulitha fil-gwerra. (*Dan ir-*

rakkont bħalissa qed taqrah Lina Brockdorff stess fuq il-programm Malti li Paul Vella jippreżenta fuq ir-Radju Komunitarju 3ZZZ 92.3 FM, kull nhar ta' Ġimgħa, fil-5 pm, issibu dan il-programm fuq l-internet ukoll)

Rumanzi: "Kien Kwinta l-Qamar" (1974, 2008), "La Jerga' Jasal Diċembru" (2010), "Kastell għal Clara" (2012).

Ġabra ta' novelli: "Il-Bieb Numru 11" (2007), "Bellus u Bizzilla" (2008) u "Intermezzi" (2012)

Barra minn dawn Brockdorff għandha tliet rumanzi oħra lesti għall-publikazzjoni.

Lina Brockdorff

ITTRI LI NIRĊIEVU...

Għażiż Paul, Qed nara l-Folju li għoġbok tibgħat issa. Hadt sorpriża kbira. Apparti l-aħbarijiet u t-tagħrif interessanti li dejjem ikun hemm, nara wkoll il-versi tiegħi dwar il-Milied. Haġr kbir. Kemm nifrah meta nifhem li permezz ta' dawn l-inizzjattivi (bħall-Folju tagħkom) jinżamm pont haġ bejna l-Maltin ta' Malta u Għawdex u bejnkomm il-Maltin tal-Awstralja. Awguri lilek, lil familtek u lil-ħbieb kollha tal-Folju.

Patrick Sammut

Grazzi, għażiż Paul. Napprezza hafna li tibgħatuli dan il folju għax b'hekk inhossni qrib tagħkom ħuti Maltin. Grazzi mill-gdid u nselli għalikom il-koll. Jiena u marti Tessie nawgurawkom l-isbah xewqat għas-sena 2014 mimlija saħħa u risq.

Carmelo Borg

Grazzi hafna, għażiż Paul, Issa l-folju nqara wkoll Parigi, minn fejn insellimlek/milkom.

Mario Tabone-Vassallo

Għażiż Paul, Prosit tassew għall-Folju tal-Grupp Letteratura Maltija Jannar 2014. Nifrahlek dejjem għal dan ix-xogħol fejjiedi tiegħek. Inselli għalik hafna.

Prof. Oliver Friggieri

Għażiż Paul, Niżżikhajr qatigh għall-Folju tal-Grupp Letteratura Maltija għal Jannar 2014. Qrib qalbi huma l-poeżiji. Inħobb bis-siħ għemil Rigu Bovingdon li għad illi ilu s-snin jgħix l-Awstralja, mhux biss ma nesix Art twelidu, imma saħansitra baqa' jżejjen għiehha, b'kitbietu għarfa. Darba biss iltaqajt miegħu personalment fi Triq ir-Repubblika, il-Belt Valletta. Kien ma' sieħbi u haħibi Alfred Palma, kittieb qawwi u kbir iehor. Fil-folju ma nixbax niltaqa' ma' xogħol Patrick Sammut, raġel tassew u kitieb mill-aqwa. Irrid niżżikhajr ukoll, għall-aħbarijiet li jkimplu

jagħnu lil dan il-folju, u li jkimpli jurina, iswed fuq l-abjad, kemm inti Paul u shabek, għadkom Maltin tassew.

Mario Griscti

Sieħbi Paul, L-ewwel haga nispera li tinsab tajjeb. Nawgura lilek u lill-familja tiegħek is-sena t-tajba mimlija barka, paċi u sliem. Aktar ma jgħaddi żmien aktar il-folju qed ikun interessanti. Qed nibgħatlek l-aħħar ktieb tiegħi tal-poeżiji, 'Frammenti minn Moħħi' pdf. Meta trid ikteb kelmtajn dwaru fuq il-folju. U kull min ikun irid kopja tiegħu pdf aġtigh l-e-mail: artist@melita.com

Inselli hafna għalik,

Andrew Sciberras

Għażiż Paul, Qabel xejn nixtieq ngħaddi l-awguri tiegħi lilek u lill-familja, il-ħbieb u l-Maltin kollha li jgħixu fl-Awstralja, għas-sena 2014 li tkun mimlija b'dak kollu li tixtieq qalbkom u b'aktar tagħrif interessanti dwar il-lingwa Maltija. Dan il-folju huwa interessanti hafna u kif qal tajjeb fil-messaġġ tiegħu Gużé Cutajar li joqgħod f'Lyon fi Franza (u li jien iltaqajt miegħu u intervistajtu meta żar Malta f'it tas-snin ilu), il-Malti jgħaqqadna.

Qed nieħu gost ukoll bl-inizzjattiva tal-Prof. Maurice Cauchi biex jibda jiġbor tagħrif dwar dawn tat-tieni generazzjoni li jinsabu fl-Awstralja li verament nafu f'it li xejn dwarhom. U għaliex le.... forsi ssir l-istess haga ma' dawg tat-tieni generazzjoni li jinsabu f'pajjiżi oħra madwar id-dinja. Ghalkemm illum jien m'għadnix nieħu hsieb la d-desk fil-Ministeru tal-Affarijiet Barranin u lanqas għadni segretarja tal-Kunsill għall-Maltin li jgħixu barra minn Malta, (ma kienetx għażla tiegħi) għadni ninteressa ruħi sew fil-Maltin ta' barra u issa li għandi aktar hin fuq idejja nemmen li għadni nista' nagħti kontribut biex ngħin kif nista' jekk ikun hemm il-bżonn f'din il-materja tant għal qalbi.

Nagħti prosi lil kull min qed itella' dan il-folju.

Il-kumpliment tas-sena t-tajba. Tislijiet.

Doris Zammit

MAHFRA

Il-krietel itamburu f'widnejja
u moħħi jixxengel
f'sakra ta' ħsibijiet . . .
Il-pinna tizzeffen
ma' ziffa għodwija
mahluqa b'tixjira ħafifa,
bellusija,
t'idejn il-Kreatur
u xita ta' ħsejjes jisserpu
ma' l-għana tal-aŋgli . . .
Imrietel tal-pannu jissammru
mal-kordi ta' pjanu,
u arpi t'arpeġġi jinsġu bizzilla
t'armonija . . .
lewlu ta'noti jgħum
foċejan ta' dmugh
u qatra nida iġġelben fuq ħaddejja
tmellisli wiċċi u
qalbi tfur bil-ferħ
fi xmara ta' paċi,
għalenija . . .
ferriegħija . . .

Nazzarenu Żerafa

Learn Maltese for fun, pleasure or work!

Join us and embrace our
beautiful culture and language.

Classes open to both
adults and children.

Please contact
0406 215 990
to find out more!

or send us an email
learnmaltesevic@gmail.com

Saħħa!

Għal dawk li joqogħdu Malta...

Dis-sena qed niċċelebraw il-250 sena mit-twelid ta' Mikiel Anton Vassalli.

Min jixtieq jirċievi stedina uffiċjali għat-tnedija tal-bijografija ta' Vassalli, miktuba mill-Prof. Frans Ciappara, jekk joġġbu jikteb l-indirizz tad-DAR lil vassalli250sena@gmail.com

It-tnedija se ssir fil-5 ta' Marzu l-Palazz, il-Belt.

IL-QABDA

Martu w ibnu sabuh mixħut minn tulu
Fuq il-marbat fil-port, f'it nies madwaru
Iħarsu ħiemda mibluġħin. Sirena
tal-ambulanza ddoqq bil-hatfa...ġejja
Seħħilhom wiċċha 'l fuq jaqilbu d-dgħajsa,
Iġibuha w jorbtuha. Tiegħla w niezla
b'ċafċif maqtuġħ, id-dgħajsa nstemgħet tolfoq.
It-tifel zġħir mar ġebbed lill-missieru.
'Pa, qum minn hemm, thallix lill-mama' tibki
għall-ħut, uriha pa xi qbad! U refgħu
Il-katavru w għabbewħ ġol-ambulanza.

Manwel Cassar 18/11/11

L-AĦĦAR TANGO

Żeffinni l-aħħar tango
ġo dis-sala mimlija nies kurjużi
xengilni min-naħa għall-oħra
ħa nxenglek skond id-daqq.

Aqa' fuq darek, jien inżommok
ħalli xahrekk imiss l-art
u erġa' miegħi dritta dritta azzarin.

Sabbat it-takkuna mad-daqq tat-tambur
u kaxkar il-pass twil twil maż- żarżira tal-vjolin
ħa toħroġ sieqek minn taħt id-dublet
u ħalli l-għajnejn għajjura jizzerżqu mal-passi
twal
twal
twal.

Erġa' ħaddanni miegħek fil-qrib
ħa nħoss nifsek ma' ħaddejja
u f'salt nerġġu nitbegħdu, idi żżomm idejġ.

Dawwarni dawra durella u erġa'
ħallini nerfġhek fuq idejja
imbagħad aqa' f'salt ħdejja
dur miegħi b'rabja bħal fi ġlieda
u erġa' ratba ratba intellġhek f'idejja.

Hekk jizfnu fil-pjazez ta' Buenos Aires
it-Tango tal-mewt
u hekk niżfnu aħna,
dan l-aħħar Tango bil-pass imkaxkar imkaxkar
lejn l-aħħar ħofra, li fejn jew meta ma nafux.

Fredu Cachia 20 ta' Mejju 2013